

271

1712(?). Γράμμα πΚ. Κυρίλλου Δ' (;), Μαΐου, ἰνδ. ε', πρὸς ἀρχιεπ. Λι-
τίτζης,
ἐν 123, σ. 34-36.

(Θανόντος τοῦ ἀνδρός, ἡ γυνὴ λαμβάνει μόνον τὰς πρὸ τοῦ γάμου δωρεὰς τοῦ ἀνδρός, μὴ τηρησάσης ὅμως ταύτης τὸν πένθιμον ἐνιαυτόν, ἐκπίπτει καὶ τούτων, ὅποτε κληρονόμος ἔσται ἡ θυγάτηρ, ἥς θανούσης, κληρονόμος ἔσται ἡ μήτηρ της, ἀποκλειομένου τοῦ πρὸς πατρὸς θείου της).

272

1714. Δύο φερμάνια ἀπὸ 5/16 καὶ 8/19 Ἰουλίου, ὑπὲρ μ. Χίου Δανιήλ,
ἐν 240, σ. 2-3 καὶ 4-6.

273

1715. Συνθήκη παραδόσεως τῆς νήσου Τήνου,
ἐν 211, σ. 15.

«... β) θὰ ἔχωσι δικαίωμα ν' ἀνεγείρῳσι ναοὺς καὶ σχολεῖα, ὅσα θέλουσι καὶ δύνανται, καὶ γ) θὰ ἔχωσι δικαίωμα νὰ φέρωσι τὰ ἐπιχώρια ἐνδύματα καὶ νὰ φέρωσι πῖλον καὶ ὄχι φέσι καὶ νὰ δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ φέρωσι καὶ ἐρυθρὰ περιπόδια...».

274

1715. «Πουρκοσίφονο» ἐν Νάξω, ἀπὸ 14 Ἰανουαρίου, ὑπὲρ υἱοῦ, ἐρχο-
μένου εἰς γάμον, ἀνέκδοτον,
ἐν ΕΒΕ Τμ. χφφ. Ξ 110.

«... νὰ τὰ καρποτρῶγωμεν μὲ τὴν συμβίαν μου καὶ ἀποθανώντας μας, ἐδικάν του... Ἀὐτὰ ἀπὸ τὴν σήμερον ἐδικάν του... ξεκαθαρίζοντας, ὅτι στὸν τόπο τῆς Κομνιακῆς, τόσο στὸν τόπο τῶν γονικῶν, ὅσον καὶ εἰς τὸ ἀγόρου(;) νὰ μὴν ἐμπορῇ ὁ γυιὸς μου νὰ βάζῃ δεργάτες ἢ κοντουβεργάρους, ἢ νὰ νομιάζῃ ζῶα στοὺς ἄνωθε τόπους δίχως τὴν γνώμη μας... πάλε καὶ ἐμεῖς, οἱ γονεοί, δίχως τὴν γνώμη τοῦ υἱοῦ μας, παρὰ νὰ τοὺς ἐβάζομεν πάντα μαζί. ... Τὴν παρὸν κορτετζιόνε ὅτι... εἰδεμὴ καὶ ὁ Κύριος, ὁ Θεός, νὰ μὴ τὸ ὀρίσῃ, ν' ἀποβιώσῃ ἄκληρος, δίχως παιδιὰ νόμιμα καὶ εὐλογητικά, νὰ μὴν μετέχῃ ἄλλο τίποτες ἢ συμβία του ἀπὸ τ' ἄνωθεν πράγματα ὅπου στὸν παρὸν πουρκοδοτίζομεν, εἰ μὴ μόνον πενήντα ρεάλια... νὰ στρέφονται τ' ἄλλα λέγομεν...».

275

1715. «Βιβλίον τῶν αἰχμαλώτων»,
ἐκτυπωθὲν τουρκιστί, ἐν Κπ, μεταφράσθη καὶ ἐξεδόθη αὐτόθι τὸ 1867, ὑπὸ τὸν τίτλον :
«Συλλογὴ φετράδων (ρητρῶν) περὶ φθαρτῶν καὶ ἀφθάρτων κτημάτων, ὡς διετίθεντο καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τουρκοκρατίας κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν δίκαιον, ἐξαχθέντων κατ' ἐκλογὴν ἐκ

τῆς ἐν ἰσχύϊ νομολογίας τοῦ Ἀβδουρραχίμ, τυπωθείσης ἐν Κπ. κατὰ τὸ ἔτος 1827 καὶ μεταφρασθέντων ἐκ τοῦ τουρκικοῦ, ὑπὸ Δ. Κορυνοῦνδουράκη...». Περὶ τῆς σημασίας τῆς λ. «Ἀβδουρραχίμ», βλ. ἐν 335, σ. 490.

276

1715–1733. Διάταξις πΚ. Ἰερεμίου Γ',

περὶ ἐθιμικοῦ κληρον. δικαίου ἐν περιοχαῖς Θράκης, ἐν 80, σ. 46–47.

«Ἱερώτατε μητροπολίτα Φιλιππουπόλεως... καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ χρήσιμοι γέροντες τῶν χωρίων Στενημάχου καὶ Ἀμπελιανοῦ... ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς... ἵνα ἀπὸ τοῦ νῦν... κληρονομῶσι τὸν θανόντα τὰ θηλυκὰ παιδία ὡς νερόμισται. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ θανόντος καὶ ἐξάδελφοι καὶ ἀνεψιοὶ μακρὰν ἀπέχωσιν ἀπὸ τὴν ἄδικον ἀπαίτησιν τῆς παρὰ νόμου κληρονομίας...».

277

1715–1733. Συνοδικὸν Γράμμα πΚ. Ἰερεμίου Γ' περὶ κληρονομικῶν ζητημάτων κλπ.

ἐν 70, Α' σ. 148–151.

«Ἀποκρινόμεθα... ὅτι ἡ διατετιμημένη προῖξ καὶ ἡ ἀδιατίμητος ἀντικειμένως ἔχουσιν, ὡς καὶ ἐκ τῶν ὀνομάτων δῆλον ἐστί. Καὶ ἡ μὲν διατετιμημένη προῖξ τῷ ἀνδρὶ κινδυνεύεται· κἂν ἀποθάνῃ τὰ ζῶα, κἂν ἡ γυνὴ τὴν ἐσθῆτα κατατρίψῃ, τὴν ἀποτίμησιν αὐτῶν δίδωσιν ὁ ἀνὴρ, καὶ ἡνίκα παραλάβῃ τι εἰς προῖκα κατὰ διατίμησιν, χρεωστεῖ τὴν τιμὴν, κἂν τε ἐβελτίωσεν αὐτὸς κερδαίνει, κἂν τε ἐμείωσεν αὐτὸς κινδυνεύει καὶ ὑπόκειται. Τῆς δὲ ἀδιατιμῆτος προικὸς καὶ ἡ αὔξησης καὶ ἡ μείωσις τὴν γυναικα ὁρᾷ, καὶ λαμβάνει μὲν αὐτὴ τὸν τοκετὸν τῶν δούλων, τοὺς δὲ καρποὺς καὶ τὴν γονὴν τῶν θρεμμάτων ὁ ἀνὴρ λαμβάνει. Πρότερον μέντοι πληρῶν τὰ πρωτότυπα, καὶ ὑποβάλλων ἀντὶ τῶν τελευτώντων ἐκ τῶν ἐπιγενομένων, εἰς ἀναπλήρωσιν δηλονότι τῶν πρωτοτύπων. Οὐκ ἔστιν οὖν τὴν ἀδιατίμητον προῖκα ἰσοδυναμεῖν τῇ διατετιμημένῃ, εἰ καὶ τοῦναντίον ἔσθ' ὅτε συμβαίνει, καὶ ἡ διατετιμημένη προῖξ ὡς ἀδιατίμητος γίνεται καὶ λογίζεται, κατὰ συναρέσκειαν καὶ θέλησιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ ἀνδρογόνου καὶ τῇ γυναικὶ κινδυνεύει, ἀλλὰ τὸ ἐκ συμφωνίας ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τοῦ ἀνδρογόνου γίνεται, οὐ μὴν δὲ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε. Τὴν δὲ ἀδιατίμητον προῖκα ἰσοδυναμεῖν τῇ διατετιμημένῃ οὐ γέγραπται περὶ τούτου ὅλως ἐν τοῖς νομικοῖς διατάγμασι, καὶ λοιπὸν παράλογος ἐστὶν ἡ περὶ τούτου αὐτόθι συνήθεια καὶ οὐ δεῖ ταύτην ἐνεργεῖσθαι τοῦ λοιποῦ, ὡς ἀγνωσμένην τοῖς ἱεροῖς νόμοις. Ἡ αὔξησης δὲ καὶ τὸ κέρδος τῶν χάριν προικὸς δοθέντων μετρητῶν, καὶ οἱ καρποὶ τῆς λοιπῆς προικὸς καὶ ἡ τῶν θρεμμάτων γονὴ τῆς γυναικὸς ἐτι ζώσης, τοῦ ἀνδρὸς εἰσίν, ὡς προείρηται, ἀπαρμειώτων σωζομένων τῶν πρωτοτύπων.

Ὅταν δὲ ἡ γυνὴ ἀποθάνῃ καὶ καταλείψῃ παιδίον, τῆνικαῦτα τὰ χάριν προικὸς δοθέντα μετρητὰ καὶ ἡ λοιπὴ καθόλου προῖξ καὶ περιουσία τῆς μητρὸς τοῦ παιδίου, ναὶ δὴ καὶ αἱ πρὸ γάμου δωρεαὶ τοῦ ἀνδρὸς πρὸς τὴν γυναικα, εἴτε πράγματα, εἴτε ἄσπρα, ταῦτα πάντα κληρονομία γίνονται τοῦ καταλειφθέντος παιδίου, πλὴν ἐὰν φυλάξῃ χηρείαν παντελῇ εἰς τὸ ἐξῆς ὁ ἀνὴρ, καὶ μηκέτι εἰς ἄλλον ἀποβλέψῃ γάμον, τότε λαμβάνει αὐτὸς τὸ τέταρτον

